

Närvarande

Ordinarie ledamöter:

Patrick Bäckström, Sveaskog (ordf.)
Roger Andersson, Södra (tillika ordf i massavedskommittén)
Jan Byström, SCA
Lennart Stenquist, Stora Enso
Tony Axelsson, Såg i Syd
Carl-Axel Östensson, Moelven
Mattias Forsberg, Sveaskog
Lars Svensson, Rödins Trä
Karl Sandstedt, Göteborg Energi
Pär Johansson, Sydved
Mats Hansson, Biometria (sekr.)

Kommittéordföranden

Lars Johansson, Stora Enso (Sågtimmer)

Suppleanter:

Rikard Lundström, Norrskog
Lars Johansson, Stora Enso
Anders Berggren, Mellanskog

Adjungerade:

Maria Nordström, SkogForsk
Peter Eklund, Biometria
Svante Wikner, Biometria
Torbjörn Näslund, Biometria
Håkan Rönnbäck, VMK
Magnus Haapaniemi, Biometria (punkt 10)
Jacob Edlund, Biometria (punkt 14)

Ej närvarande (ord.)

Lars Magnusson, Mellanskog
Stig Jonsson, BillerudKorsnäs
Patrik Jonsson, Norra
Staffan Dahlbrink (ordf Biobränslekommittén)

Protokoll RMR

Datum 2020-04-28
Tid 09.30– 17.00
Plats Teams on-line

1 Mötets öppnande

Ordföranden Patrick Bäckström hälsade alla välkomna.

2 Erinran om Biometrias konkurrensrättsliga riktlinjer

Ordföranden erinrade om Biometrias konkurrensrättsliga riktlinjer, vilka bilägges mötesprotokollet (RMR:s Sharepoint, pkt 2).

3 Val av justeringspersoner

Justerare ska ha protokollet inom fem arbetsdagar. Protokollet anses därefter vara justerat efter tio dagar även om inget svar kommit.

Beslut: Lars Johansson och Roger Andersson valdes att jämte ordförande Patrick Bäckström justera dagens protokoll.

4 Fastställande av agenda

Två övriga frågor anmäldes, från Mattias Forsberg.

Anders Berggren efterfrågar info om VIOL3-arbete. Peter Eklund informerar under övriga frågor.

Beslut: Agendan fastställdes med notering om ovanstående övriga frågor.

5 Föregående protokoll

Ordförande gick igenom föregående protokoll (2020-02-27). Noterades att den stående punkten om rapporter från de sortimentsvisa kommittéerna inte är med. Tas som övrig fråga.

Beslut: Protokollet från det senaste mötet godkändes.

6 Beslutslistan

Vid senaste mötet beslöts att aktiviteter som finns i VP eller bruttolistan inte också behöver noteras på beslutslistan. Interna aktiviteter på Biometria behöver heller inte finnas där. För närvarande finns därför inga punkter på den särskilda beslutslistan.

7 Nomineringar till samtliga råd

Peter Eklund informerade om nomineringarna till RMR, RPT och IT-rådet. Det är viktigt att alla företag nominerar förslag på personer och nomineringstiden utgår 30/4. Nomineringar ska lämnas till Peter Eklund eller Mats Sandgren. Försenade nomineringar kommer inte att beaktas. Nomineringarna beslutas av Biometrias styrelse 18/5.

8 Nomineringar till kommittéer

Patrick Bäckström föredrog de nomineringar som inkommit från branschföretagen till de tre kommittéerna, samt de förslag till ordföranden för resp. kommitté som föreligger.

Från Biometrias sida tillsätts lämpliga tjänstemän utan att de ingår i kommittén som medlemmar. Samma tjänstemän adjungeras som förra året.

Beslut: RMR beslutade att till kommittéerna utse medlemmar enligt bilaga ”Nomineringar RMRs kommittéer 2020-04-28” samt följande ordföranden: Massavedskommittén: ingen utsedd ännu, Sågtimmerkommittén: Lars Johansson, Biobränslekommittén: ingen utsedd ännu

9 Presentation Jonas Törnsten, chef VO Mätningsskvalitet

Jonas Törnsten presenterade sig själv och verksamheten inom VO Mätningsskvalitet. Han meddelar att han inte har någon skoglig bakgrund, utan kommer från läkemedelsbranschen. Han ser både likheter och skillnader skogs- och läkemedelsbranschen emellan. Han är intresserad av personalutvecklingsfrågor. Sökte nya utmaningar i en ny bransch. Jonas fortsatte med att presentera verksamhetsområdets uppdrag och verksamhet.

Patrick Bäckström påpekar vikten av att mätningen har högt förtroende i branschen,

Presentationen ”9 JT Presentation VO Mätkval” bilägges protokollet.

10 Mätningsskvalitet, årsrapport 2019

Magnus Haapaniemi föredrog 2019 års kvalitetsresultat från kontroll- och uppföljningsverksamheten avseende virkesmätningen inom Biometria.

Magnus inledde med att påpeka att konfidensintervallen nu tillmäts en större betydelse än tidigare i rapporten, detta då de beskriver graden av osäkerhet i de angivna resultaten.

I rapporten kan bland annat följande noteras:

- Resultaten avseende systematisk avvikelse gällande sågtimmer förbättras generellt.
- För drygt 90 % av partierna mätta i m3to klarar vi lagkravet gällande partivis noggrannhet för sågbara sortiment. Både avseende andel partier och andel av volymen.

- Motsvarande för partier mätta i m3fub är drygt 80 % av partierna och drygt 70 % av volymen.
- Travmätning massaved och bränsleved; för många mätplatser uppvisar varken godtagbar systematisk avvikelse eller spridning.

Sammanfattning:

- Stockmätning fungerar generellt sett bra.
- Mätramfub kommer att öka mätnoggrannheten gällande sågtimmer.
- Travmätning har fortsatt en förbättringspotential.
- Säsongvariationen gällande travmätning måste ner.
- Kontrollmätningen gällande torrhaltsbestämning utvecklas.
- Skördarmätning bör utvecklas till att bli en del i vår tjänsteportfölj.

Presentationen ”10 MHaa Mätrapport 2019” bilägges protokollet.

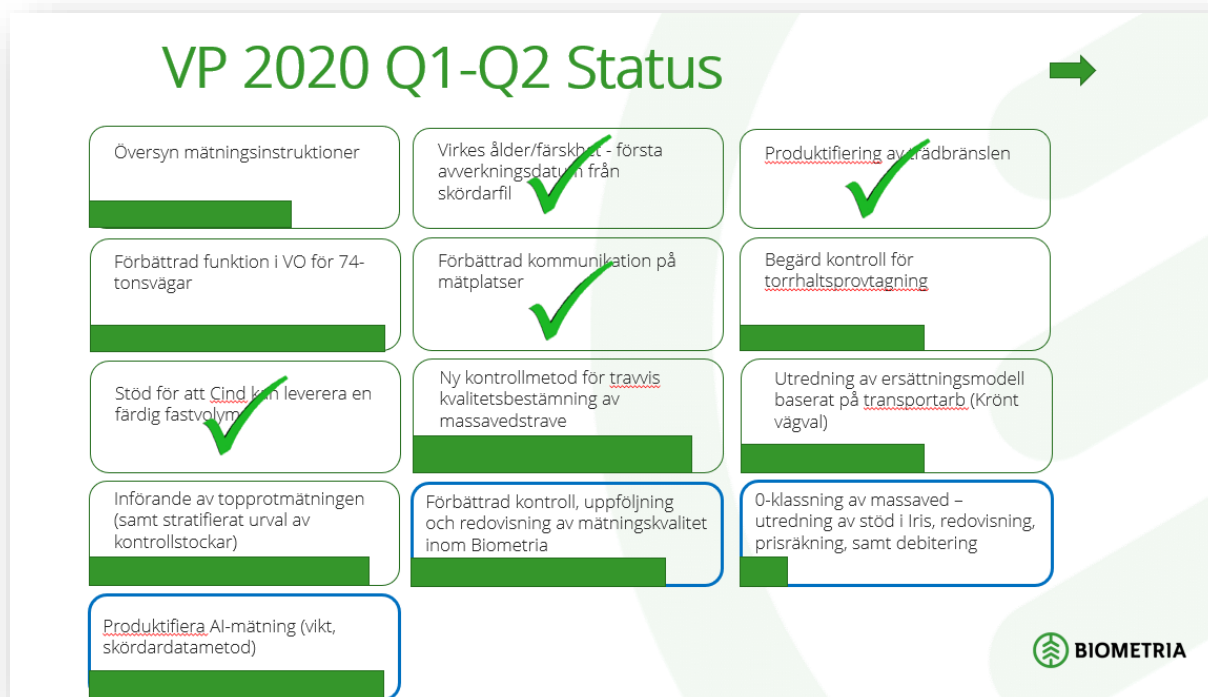
11 VIOL2-organisation inom Biometria

Oskar Cederlöf föredrog information om den särskilda VIOL2-organisation som bildats inom Biometria. För att säkerställa att arbetet med utveckling av VIOL 3 inte äventyrar VIOL 2 som är en förutsättning för branschens affärer, säkras den senare genom inrättandet av en särskild VIOL 2-organisation.

Presentationen ”11 OC VIOL 2-organisation” bilägges protokollet.

12 VP 2020, Q1-Q2

Svante Wikner avrapporterade läget avseende aktiviteterna på Biometrias VP för första halvåret 2020.

Kortfattat är status enligt följande:

- Översyn mätningsinstruktioner: Egen punkt på agendan
- Virkes ålder/färskhet. Levererades i release 1, 8/3
- Produktifiering av trädbränsle. Biobränslekommittén tycker att aktiviteten kan stängas.
- Förbättrad funktion VO 74-tonsvägar. Klar, levereras i release 2 den 7/6.
- Förbättrad kommunikation på mätplatser. Klar.
- Begärd kontroll – VMK-aktivitet. Kräver fortsatt utredning om huruvida provtagning ska göras i skäppa eller tippad hög.
- Stöd i gränssnitt mot Iris för att CIND kan leverera färdig fastvolym. Klar.
- Ny kontrollmetod för travvis kvalitetsbestämning av massavedstrave. Införande pågår tillsammans med VO Mätningens kvalitet. Klart före sommaren gällande bildmätning. Bryggmätningsmätplatser återstår.
- Utredning av ersättningsmodell baserat på transportarbete (KV). Arbetet rullar på. SkogForsk samlar data. Biometria liten egen insats.
- Införande av topp-rotmätning av sågbara sortiment. Egen punkt på agendan.
- Förbättrad kontroll, uppföljning och redovisning av mätningskvalitet inom Biometria. Arbetet inleddes som en följd av kollektivens avveckling. Samma process för uttag av kontrolltravar i hela landet är införd.
- Nollklassning massaved. Utredningsuppdrag finns, men ej klarat att prioritera. Ligger kvar på VP och hanteras av nya VIOL2-gruppen.
- Produktifiera AI-mätning. Beskriva hur implementation kan göras. Rapport klar i maj. Implementation ingår i höstens VP.

Leveransavisering

Under april var det 23 % av leveranserna som skickade leveransavisering, 83 % av dessa återanvänds vid ankomst till industrin. Patrick påminner om branschens ansvar att driva på användningen. Vissa förbättringar måste göras av Biometria, både i system och återanvändning.

Chaufförsgodkänd mottagningskontroll

I nuläget är 455 chaufförer anmälda till utbildning, 176 har genomfört densamma, och 23 är upplagda i systemet för att kunna tillämpa funktionen. Det är en marginell förändring jämfört med läget i februari.

Ålder/färskhet

En avstämning av tillämpningen av den nya informationen avseende första skördardatum med mätningen på FU visade att två av 2 av 12 företag startat aktiviteter för att följa upp och dra slutsatser avseende virkets färskhet vid leverans. En förklaring kan vara att informationen inför releasen varit bristfällig både till innehåll och distribution. Biometria uppmanas se över och förbättra rutinerna för detta.

Presentationen "12 SW VP Q1-Q2 status" bilägges protokollet.

13 VP 2020, Q3-Q4

13.1 VP-rapport (OC)

Oskar Cederlöf föredrog förslaget till Biometrias VP för andra halvåret 2020. Tidigare ansatser till att "frysa" utveckling i VIOL 2 har omprövats. Värdeskapande aktiviteter ska kunna genomföras och separata utvecklingsteam skapas vilket är förankrat i Biometrias styrelse.

För hösten är följande prioriterat:

- Översyn mätningsinstruktioner.
- Automatiserad och standardiserad identifiering av fordon vid mätplatser.
- Införande av topp-rotmätning (samt stratifierat urval av kontrollstockar).
- Produktionsanalys. Skapa datalager för produktionsdata till sommaren. Beräkning av nyckeltal.
- Nollklassning av massavedstrave. Se över systemstöden.
- Utökade informations- och meddelandeflöden (transport). Utbyte av transportinformation mellan parter, utbyte av leveransaviseringsinformation mellan parter och till tredje part (t ex truckar på industri eller andra som kan ha nytta av informationen).
- Hantera färskhetsfrågan och andra egenskaper. Hur kunna säga något om virkets färskhet om ingen mätare ser virket fysiskt? Finns även andra egenskaper som kan påverka sortering av virket. Föreslår tillsättande av grupp som ser på helhetslösningar. Också viktigt skilja på mätnings- respektive logistikfrågor.
- Utökad stöd för att realisera automatiseringen. Hur kunna avveckla de behov av manuella insatser som idag kvarstår?

- Prima-sekunda travmätning för sågbara sortiment.

Övriga aktiviteter hos skogsföretagen eller SkogForsk:

- Utredning av ersättningsmodell baserat på krönt vägval.
- Digitaliserad spårning av virke.

Effektivisering hos Biometria:

- Förbättrad kontroll, uppföljning och redovisning av mätningskvalitet inom Biometria. En del kvar att göra.
- Produktifiera AI-mätningen, dvs ta ASTA i drift, men även AIDA (kombinera ihop vikt, skördardata och bildanalys).
- Förbättringar av utbildningsverktyg och IRIS för fjärrmätningen.
- Förbättrat systemstöd för skördarrevison (eller virkestillredning i skördare). Läggs ut på tredjepartsleverantör. Startar utredning inom kort.

Presentationen "13 OC VP Q3-Q4" bilägges protokollet.

13.2 Prima/sekunda sågtimmer (TN)

Torbjörn föredrog uppslag/idéskiss, vilken föreslås blir hänskjuten till sågtimmerkommittén för utredning och utvärdering och att de återkommer med ett utlåtande till RMR.

Anledningar till att överväga p/s för sågbara sortiment är bland annat följande:

- Svårt finna fel som leder till vrakning på enskild stock i trave.
- Leder till bristande precision.
- Ökad andel fjärrmätning i bild också för sågbara sortiment

Målsättning:

- Definiera de sämre travarna som mindre värda
- Def de sämsta travarna som ej leveransgilla
- Utgå från de kriterier som idag återfinns i de nationella mätningsbestämmelserna

Förslag till kvalitetsuppdelning, stockegenskaper:

- Utgå från timmerkval i lägsta klass för tall respektive gran
 - Fel trädslag, torrstock
 - Skogsröta
 - Krök
 - Årsringar
 - Tillredning
 - Dimensionskrav
 - Nedsmutsning, främmande material

Sågtimmerkommittén uppmanas återkomma med förslag till RMR ifall de finner skäl att gå vidare med förslaget.

Beslut: RMR beslutade att uppdra åt sågtimmerkommittén att utvärdera förslaget, med tillägget att även se på sågtimmermätningen i ett bredare perspektiv. Bland annat avseende färskhet/liggtid.

13.3 Utveckling av fjärrmätning mot helautomatisering (SW)

Svante Wikner presenterade ett översiktligt nuläge på fjärrmätningen samt Biometrias syn på vägen mot en helautomatiserad mätning.

Ett förslag på definition av Helautomatisk mätning är:

”Efter chaufförsgodkänd mottagningskontroll sparas mätresultatet direkt i redovisningen utan att det krävs ett manuellt godkännande av en virkesmätare”

- För att åstadkomma det krävs t ex att:
 - utrustningen klarar kvalitetsbedömning eller att den inte krävs
 - definiera godkänd/ej godkänd mätning i utrustningen/systemet
 - går att spara en mätning i systemet utan handpåläggning av en mätare
 - hantera eventuella felmeddelanden när mätningen sparas
 - ingen övrig info ska krävas av virkesmätaren

Vid uppstart av nya mätplatser är det idag vanligt att fjärrmätarna förväntas kunna utföra samma moment som när mätare finns på plats. Detta ställer inte sällan krav på utveckling av systemen som t o m kan motverka automatiseringen.

Ett exempel är färskhet där flera utvecklingsinsatser gjorts för att fortsatt hantera egenskapen vid bilens ankomst även då virkesmätare inte finns på plats. För att bota den och andra liknande frågor föreslogs att RMR formulerar ett uppdrag till massavedskommittén. Strävan ska vara att mot:

- Helautomatisk mätning
- Effektivitet i hela kedjan från skog till industri

Biometria vill prioritera att skapa förutsättningar för helautomatiserad mätning och föreslår att ordningen är:

Grov plan

• Automatisk mätning av traves fastvolym

• Trawis klassificering av bränsleved - realisering

• Utökad stöd för att realisera automatiseringen
• 0-klassning av massavedstrave
• P/S travmätning sågbara sortiment (affärsföruts.)
• Hantera färskhetsfrågan och andra egenskaper

• Automatisk kvalitet
• Automatisk volym fler sortiment
• Fler mätmetoder

2020 Q3-Q4

Kommentarer från mötesdeltagare:

- Det kan finnas en risk att undvikande av semiautomatisk mätning leder fel, dvs att då blir det inte heller målgång med automatisk mätning
- Helautomatisk mätning är det långsiktiga målet, man kan ta delsteg i form av semiautomatik
- Vi måste undvika stelbenta lösningar där t ex datum styr så att färsk ved som är datumsmässigt ”för gammal” inte kan nyttjas klokt
- ”Färskhet” berör inte bara massaved. Även sågtimmerkommittén är intresserad av att hitta metoder att styra virke utifrån liggetid och färskhet.

Beslut: Massavedskommittén, med stöd av resurser från RPT, får i uppdrag att utreda och utvärdera olika vägar att vid införande av hel- eller delautomatisk mätning kunna samla in och nyttja för företagen relevant information. Hela den digitala kedjans möjligheter ska beaktas. SkogForsk utgör en resurs i uppdraget.

Samtliga presentationer bilägges protokollet:

- ”13 TN Prima-Sekunda sågbart”
- ”13 OC VP Q3-Q4”
- ”13 SW Utv. Fjärrmätning”

14 Avveckling av toppformtalsmatriser som följd av övergång till m³fub

Jacob Edlund föredrog en lägesbeskrivning.

De företag som hittills beställt en uppgradering av sin mätram representerar 23% av volymen. Det är 102 sågverk berörs i första omgången, alla är i realiteten inte berörda då vissa kommer att gå över till toppmätning. Flesta sågverk uppfattas som positiva eller åtminstone neutralt inställda till förändringen.

RemaSawco som leverantör representerar ca 85% av volymen.

Arbetet ligger bra till på tall medan det kvarstår tester på gran. Några utmaningar kvarstår som t ex platser med rotreducerare men bedömningen är att man kommer att lösa det. Biometria behöver genomföra vissa justeringar i barkfunktioner och kontrollmätningen har snart all funktionalitet på plats.

Prisbild ligger på från 70 tkr för 3D-ramar (ingen prisindikation för skugggramar), men det är också beroende av installationsförutsättningar med mera.

Förslaget från projektet är att omräkning från m3to till m3fub vid affärer i första affärsled med hjälp av toppformtalsmatriser inte ska vara tillåtet efter 2022-08-01.

Följande presentationer bilägges protokollet:

- ”14 JE Fub underlag RMR 20200428”
- ”14 JE Matriser – fub”

Beslut: RMR tillstyrkte förslaget att 2022-08-01 sätts som slutdatum för användning av toppformtalsmatriser i första affärsled.

15 Beslutsstruktur för ändring av nationella mättningsbestämmelser

Torbjörn Näslund föredrog beslutsstrukturen. Förevisade tre olika sätt att fatta beslut om reviderade eller nya mättningsbestämmelser. Beslutsstrukturen har beslutats i Biometrias styrelse.

Presentationen ”15 TN Beslutsprocess mätn best” bilägges protokollet.

16 Nationella mättningsbestämmelser

Torbjörn Näslund föredrog de nationella mättningsbestämmelserna. Förändringarna i de nationella mättningsbestämmelserna är förhållandevis små. Däremot innebär införandet av Biometrias gemensamma instruktionsstruktur större skillnader avseende arbetsrutiner. Detta då dagens tre VMF-visa rutiner sinsemellan skiljer sig åt vad gäller detaljeringsgrad. Krävs nu utbildningsinsatser, vilket i sin tur kräver att det finns en plattform för publicering. Datum för ikraftträdande kan därför inte fastställas idag.

För nationella bestämmelser är åtta bestämmelser aktuella att besluta om nu. De tidigare VMF-visa generella instruktionerna och tillämpningsanvisningarna är nu inarbetade i nationella instruktionerna.

TN gick igenom förändringarna avseende:

- mätning av stocks volym under bark.
- travmätning av rundvirke
- skäppmätning av sönderdelad skogsråvara
- bestämning av torrhalt och energiinnehåll i skogsråvara
- kvalitetsbestämning av massaved
- kvalitetsbestämning av trädbränslen
- kvalitetsbestämning av cellulosaflis
- kvalitetsbestämning sågtimmer

Presentationen ”16 TN Nya mätn best” bilägges protokollet.

Beslut: RMR beslutade att tillstyrka det förslag till nationella bestämmelser som föredrogs. Införande sker när det finns tekniska förutsättningar avseende publicering och åtkomst för virkesmätarna. Datum för införande ska kommuniceras till RMR i förväg.

17 Förslag gällande dispositivitet avseende sågbara sortiment resp. bränslevel

Torbjörn Näslund informerade om förslag gällande dispositivitet. Affärsvis avvikelser från de nationella mätningsbestämmelserna kan endast medges om det är möjligt att mäta och att kontrollera. En kategorisering har gjorts av samtliga affärsvisa mätningsbestämmelser som är i bruk, inalles 455 st.

RMR uppmanas att granska dispositivitetslistan och löpande skicka in synpunkter till Torbjörn Näslund inför nästa RMR-möte i september, dock senast 1/9.

AB föreslår snabb hantering.

MF föreslår löpande dialog kring de synpunkter som kommer in, till exempel via SharePoint. TN kommer, baserat på inkomna synpunkter och gällande förutsättningar, att inför RMR-mötet i september förse RMR-ledamöterna med uppdaterat förslag.

Presentationen ”17 TN Disp sågt bio” bilägges protokollet.

18 Rapport SkogForsk: Framtidens virkesmätning

Maria Nordström informerade om status i projektet ”Framtidens virkesmätning.

Starten var 1 oktober 2019 i Uppsala då elva företag, SLU, Biometria och Skogforsk deltog. Efter företagsvisa presentationer följde gemensam diskussion och prioritering av initiativ.

”Samverkansgrupp virkesmätning” har startat och hade sitt första möte 2020-03-26. Deltagare var:

- BillerudKorsnäs, Metsä, Moelven, Norra skogsägarna, SCA, Stora Enso, Sveaskog, Sydved, Södra skogsägarna och Vida
- Biometria (3 personer)
- SLU (4 personer)
- Skogforsk (3 personer)

Framåt följer ett arbete med att formulera, finansiera och starta upp prioriterade projekt och förstudier. Nästa möte med Samverkansgrupp virkesmätning genomförs den 11 juni.

Presentationen ”18 MN SkogForsk-rapport” bilägges protokollet.

19 Rapport från VMK

Håkan Rönnbäck rapporterade om

- VMKs verksamhetsberättelse 2019
- Typgodkännanden
- VMK:s styrelsemöte

VMK rapporterar att Biometria och de bägge VMK-auktoriserade mätande företagen, VMF Estonia och VMF Latvia, bedriver samtliga ändamålsenlig, noggrann, likformig och stabil virkesmätning och virkesredovisning. Det finns fortfarande förbättringspotentialer, vilka företagen också arbetar med i sina kvalitetsarbeten.

Närmare beskrivning om utfallet hos VMF Estonia och VMF Latvia finns i bilagda presentationsbilder

17 begärda kontroller inom Sverige har genomförts varav 10 låg inom betalningsgräns, dvs klarade kraven.

26 begärda ommätningar av travar i bild inom Sverige har genomförts. Vid 12 av dessa har beställaren delbetalat (d.v.s. innanför betalningsgräns). Orsaksanalyser och åtgärdsplaner har begärts.

VMK har från Biometria efterfrågat orsaksanalys och åtgärdsplan i ett fall: En bruttovolymvavvikelse vid bildmätning av lövmassaved på järnvägsterminal (rullande 12-månadersvärde). VMK har också påtalat viss förbättringspotential vid kontroll och uppföljning av virkesmätningen.

VMF Latvia har fått synpunkter på att det finns förbättringspotential inom bl.a. travmätning, kontroll av redovisning samt begärda kontroller. VMF Estonia har fått synpunkter på att man har mätt betydande volymer utan kontroll och behöver också förbättra bortfallet av kontrolltravar.

Presentationen ”19 HR VMK-rapport” bilägges protokollet.

20 Övrigt

20.1 Förslag från Sveaskog

Mattias Forsberg informerade om förslag från Sveaskog avseende:

1. Vederlagsgrundande skördarmätning
Det finns funderingar på att utveckla affärsformen vidare. Tex gäller idag stampris, men tänker sig en utveckling mot trädpris och/eller sortimentspris. I framtiden borde skördarmätning information i högra utsträckning kunna användas i kombination med inmätning information. Idag mäter skördarna dessutom med hög noggrannhet.
2. Kvalitetssäkrad tillredning
Biometria erbjuder idag ett "spretigt" tjänstepaket avseende uppföljning av skördarresultat. Borde vara möjligt att utveckla till ett mer likformigt sätt att följa upp och branschstandard borde eftersträvas. Frågan är också lyft till RPT.

Detta bör kunna vara ett samarbetsområde mellan RMR och RPT frågan får tas upp igen på mötet i september.

20.2 Information om läget i VIOL 3

Peter Eklund informerade om att den startversion som rullats ut per den 31 mars mottagits väl av pilotföretagen. Testsystemet kan köras både i klienten och via integrationer. Det finns ca 80 buggar registrerade varav endast någon enstaka är av allvarligare art. Nu startar arbetet med massavedscenarier i två omgångar.

Finns också ett antal GAP identifierade, där företagen önskar något mer eller annat än Biometria planerat och eller levererat.

Intensivt planeringsarbete pågår, med sikte på "kontrollpunkt 2", då en verifieringsbar version ska levereras.

20.3 Rapport från sortimentsvisa kommittéer

Respektive kommitté rapporterade kortfattat om pågående verksamheter.

21 Kommande möten

Återstående möten 2020 är:

2020-09-22	Arlanda, enskilt
2020-11-17/18	Krusenberg, gemensamt

Protokollförelse:

Mats Hansson/Torbjörn Näslund/Svante Wikner

Justerat:

Patrick Bäckström

Lars Johansson

Roger Andersson